Qirqinchi oyatning yashirin tarixi - O‘ttiz to‘rtinchi son

Hizqiyo: o‘n beshinchi son

Jeff Pippenger
2026-10-28

Yashirin besh oy

O‘ninchi oyatda ifodalangan Islom haqidagi xabar 1838-yilda Josiah Litch tomonidan o‘n beshinchi oyatda ko‘rsatilgan vaqt bilan bog‘liq holda bayon etildi. O‘sha paytda bashoratning Litch uchun yashirin qolgan jihatlari bor edi. 1840-yil 1-avgustga kelib, Litch “besh oy” haqidagi xabardan 1838-yildan keyin unga ayon qilingan narsalarga asoslangan yanada batafsil bayonni chop etdi. 1838-yilda Vahiy kitobining to‘qqizinchi bobidagi “besh oy” haqidagi xabarning bir qismi Litch uchun yashirin edi. Besh oy haqidagi bashoratning yashirin qismining muhri 1840-yildan oldin Litch uchun ochildi va muhrning ochilishi 1840-yildan 1844-yilgacha Xudoning qudrati namoyon bo‘lishiga olib keldi.

Beshinchi oyatdagi besh oy 2026-yilgacha yashirin qolgan edi. Elisabet besh oy yashirinib yurganidan keyin yana ko‘ringanida, Maryam unga qo‘shildi. Maryam besh oylik yashirinishni o‘n bokira qiz haqidagi masal bilan bog‘laydi, chunki Elisabetdan farqli o‘laroq, Maryam homilador bokira qiz edi, Elisabet esa farzand ko‘rish yoshidan o‘tgan homilador ayol edi. Har ikkala tug‘ilish ham o‘ziga xos tarzda mo‘jizaviy edi, lekin Maryam bokira edi. Barcha payg‘ambarlar dunyoning oxiri haqida so‘z yuritadi va oxirgi kunlarda Maryam timsolida ifodalangan bokira qizlar soni bir yuz qirq to‘rt ming bo‘lgan va uchinchi farishtaning Filadelfiya harakatini tashkil etuvchi besh oqila bokira qizdir. Elisabet va Maryam Elisabetning besh oylik yashirinishidan keyin, oltinchi oyda uchrashadilar. Beshinchi oyatdagi besh oy 2026-yilgacha yashirin qolgan edi.

Yahyo tug‘ilganida, Maryam Nosiraga qaytdi, Zakariyo esa endi soqov emas edi. Maryam Elizabet bilan yakshanba qonuni paytida, ya’ni bashorat so‘zlaydigan vaqtda eshik yopilguniga qadar birga edi. Zakariyo — soqov qilinadigan alfa yo‘l belgisi va ayni paytda o‘g‘li tug‘ilganida so‘zlaydigan omega yo‘l belgisidir. Zakariyo ham boshlanishda, ham yakunda turib, birinchi va uchinchi farishtalarning har ikkalasini ifodalaydi. Elizabet ikkinchi farishtaning xabaridir, Maryam esa besh oylik yashirinish davri oxirida Elizabetga qo‘shiladigan yarim tun hayqirig‘i xabaridir.

Nuhning sakkiz kishidan iborat oilasi besh oy davomida kemada yashiringan edi, so‘ngra kema Ararat tog‘iga kelib to‘xtadi. Yarim tundagi hayqiriq Ekseterda ikkinchi farishtaga qo‘shildi va o‘n bokira qiz haqidagi masalning ro‘yobga chiqishi o‘laroq, 1844-yil 22-oktabrda eshik yopilguniga qadar davom etdi. Maryam Ekseterda Elisabetga qo‘shildi va Yahyo tug‘ilguniga qadar u bilan birga bo‘ldi.

1838-yilda Litchdan yashirilgan xabar “besh oy” haqidagi xabar edi. Besh oyning yashirilishi kemadagi sakkiz kishi orqali ifodalanadi; bu — Elisabethning homiladorligining dastlabki besh oyi

davomida yashirinib yurishidir. 1838-yilda Rabbiy besh oy ustini O‘z qo‘li bilan to‘sib turdi; U besh oy ustidan O‘z qo‘lini olgachgina, Litchga bu sanani u yetib kelishidan o‘n kun oldin e’lon qilish imkonini berdi. Besh oy haqidagi xabarning muhri oxirgi kunlarda, hozir bayon etilayotganidek, ochilganda, siz 1844-yilning 12-avgustidan 17-avgustigacha bo‘lib o‘tgan Exeterdagi lager yig‘ilishining olti kunlik davrida bo‘lasiz; bu olti kundan keyin esa 1844-yil 22-oktabrdagi yopiq eshikkacha oltmish olti kun o‘tgan. Jami yetmish ikki kun bo‘lgan, ammo ular bashorat chizig‘iga joylashtirilib, so‘ng yo‘l belgilari alohida ajratib ko‘rsatilganda, Exeterdagi lager yig‘ilishi orqali ifodalangan qamal belgisi olti kun bo‘lganini, undan keyin esa yopiq eshikkacha oltmish olti kun o‘tganini ko‘rish mumkin. Bashorat nuqtai nazaridan bu davr 6 6 6 tarzida ifodalanadi.

Ekseterdan 22-oktabrgacha bo‘lgan davr orqali ifodalangan qamal tarixi Qobilning oltinchi avlodi bo‘lgan Lamak timsolida ifodalanadi. Besh oy haqidagi bashoratning muhri ochilganidan darhol so‘ng eshik yopiladi. U bosqichma-bosqich yopiladi, ammo adventizm uchun bu jarayon 11-sentabrda boshlangan va qamal boshlanishi bilan yakunlanadi. Qamal boshlanganda siz yo Qobil naslidan bo‘lgan Lamakning, yo Shis naslidan bo‘lgan Lamakning fe’l-atvorini namoyon qilasiz. O‘sha tarixning soni Qobil naslidan bo‘lgan Lamak uchun 6 6 6 bo‘lsa, Shis naslidan bo‘lgan Lamak va g‘olib jamoat uchun 7 7 7 bo‘ladi.

Ikki Lamak hamda 666 yoki 777 bilan ifodalangan ikki xil fe’l-atvorning namoyon bo‘lishi adventistlar Nashvilldagi olov sharlari haqidagi ogohlantirish borasida nega sukut saqlagan, degan savol ko‘tarilishi asnosida adventizmni jamoatchilik diqqat markaziga olib chiqadigan voqealar bilan boshlanadi. Tobora avj olayotgan bahs-munozara tez orada joriy etiladigan yakshanba qonunining yopiq eshigi oldidan yuz beradigan ko‘rgazmali namoyishga aylanadi; bu holat hayvonlarning qiya yo‘lakdan yuqoriga ko‘tarilib, kemaga kirishi orqali timsollangan edi. Tobora kuchayib borayotgan bu ko‘rgazmali ogohlantirish Ilyosning Karmil tog‘idagi tajribasida hamda 1844-yildagi millerchilar harakatida ham timsollangan edi.

Qamalning bashoratga oid tuzilishi

Shaharning vayron bo‘lishi bilan yakunlanadigan qamalning bashoratli tuzilmasi alomat bilan boshlanib, alomat bilan tugaydigan vaqt oralig‘ini ifodalaydi. U vaqt oralig‘ini ham, vaqtning muayyan nuqtasini ham ifodalaydi. Tasvirning shakllanish davri turli yo‘llar bilan ifodalanadi. Ilohiy ilhom bilan berilgan guvohlikdagi bunday har bir bashoratli tuzilma maxluqning tamg‘asi bilan yakunlanadigan, maxluqning tasviriga oid sinov davrining timsolidir.

> “‘Yirtqich hayvonning tasviri’ protestant cherkovlari o‘z aqidalarini majburiy tarzda joriy etish uchun dunyoviy hokimiyatdan yordam so‘raganida shakllanadigan murtad protestantizm ko‘rinishini ifodalaydi. ‘Yirtqich hayvonning tamg‘asi’ga esa hali ta’rif berilishi lozim.” Buyuk kurash, 445.

Mazkur vaqt oralig‘i hayvonga atalgan va uning qiyofasini aks ettiruvchi tasvirning shakllanishini ifodalaydi; shakllanib kelayotgan tasvir yakshanba qonunini o‘z so‘zi bilan vujudga keltira oladigan darajaga yetganida, hayvonning tamg‘asi majburiy tarzda joriy etiladi. Rim hokimiyatining tamg‘asi Quddus vayron qilinganida Navuxadnazar orqali timsolan namoyon

etilgan. Bobil bo‘ladimi yoki Rim bo‘ladimi, qamalning tuzilishi oxirgi kunlardagi shimol podshohiga urg‘u beradi. O‘rxonning 1333-yildan 1337-yilgacha davom etgan qamali hamda 1449-yil 27-iyuldan 1453-yildagi Konstantinopol qamaligacha bo‘lgan to‘rt yil nafaqat 1840-yil 11-avgustdan 1844-yil 22-oktabrgacha bo‘lgan davrning timsolidir, balki bu qamallar Islomning Muqaddas Kitob bashoratlaridagi sharq shamolining farzandlari sifatidagi o‘rniga ham urg‘u beradi. Shimol podshohi (Bobil yoki Rim) va sharq shamoli mavzusi Doniyor 11:45 dagi “sharqdan va shimoldan kelgan xabarlar”dir.

> Ammo sharqdan va shimoldan kelgan xabarlar uni tashvishga soladi: shuning uchun u ko‘plarni qirib tashlash va butunlay yo‘q qilish uchun qattiq g‘azab bilan yo‘lga chiqadi. Doniyor 11:44.

1449-yil 27-iyuldan 1453-yildagi Konstantinopol qamaligacha bo‘lgan to‘rt yil nafaqat to‘rt yillik davrni belgilaydi, balki Ioann Paleologning 1448-yildagi vafoti ham hisobga olinsa, bu davr besh yil bilan ham ifodalanadi.

Bu tuzilma Quddusning har ikki vayron qilinishida ham, Nuh to‘fonida ham namoyon bo‘ladi. U Misrdagi birinchi Fisihda ham mavjud: o‘shanda halok qiluvchi farishta eshikdagi qon belgisini ko‘rishi talab etilgan edi; bu voqea fir’avn va uning lashkarini dengizga olib kirib, sharq shamollari qo‘yib yuborilguniga va suvlar va’da qilingan yurtga kirish eshigini yopguniga qadar davom etgan. Bu tuzilma Pergam jamoatining 313-yildan 321-yildagi birinchi yakshanba qonunigacha bo‘lgan alfa tarixida ham, Pergamning Yustinianning 533-yildagi farmonidan 538-yildagi yakshanba qonunigacha bo‘lgan omega tarixida ham mavjud. Pergam misolida belgi yo farmoyish, yo farmon bo‘ladi, biroq ularning har ikkisi ham yakshanba qonuni bilan yakunlanadigan davrni boshlab beradi.

Hizqiyolning Quddus qamali va vayron etilishiga oid tuzilmasi miloddan avvalgi 587-yildan miloddan avvalgi 586-yilgacha bo‘lgan davrni qamrab olgan: vaqtni inklyuziv usulda hisoblaganda ikki yil, eksklyuziv usulda hisoblaganda esa 1,5 yil. Bashoratdagi yana bir qamal tuzilmasi ham miloddan avvalgi 200-yildagi Panium jangi va miloddan avvalgi 198-yildagi Sidon qamalini o‘z ichiga olgan Panium yurishidagi ikki yil orqali ifodalanadi. Hizqiyolning xotini vafoti Lamakning vafoti, Ioann Paleologning vafoti va Panium jangiga mos keladi.